

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
31/05/2025**

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΠΑ.Λ

(Ενδεικτικές απαντήσεις)

Δραστηριότητες για το μη λογοτεχνικό κείμενο

1^η δραστηριότητα

A1

α) Στην πρώτη παράγραφο του κειμένου παρουσιάζονται τρεις λόγοι για τους οποίους η μουσική αποτελεί ένα σπουδαίο μέσο εξωτερίκευσης των σκέψεων και συναισθημάτων του ανθρώπου. Η πρώτη αιτία αφορά την ικανότητα της μουσικής να εκφράζει όλο το σύνολο των σκέψεων και συναισθημάτων του («μία γλώσσα τόσο πλούσια ώστε να καλύπτει όλο το φάσμα αυτών»). Η δεύτερη αιτία αφορά την δύναμη της γλώσσας να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του κάθε ανθρώπου, χωρίς διακρίσεις και περιορισμούς τοπικούς ή κοινωνικούς («Είναι μια γλώσσα για όλους τους ανθρώπους»). Η τρίτη αιτία εντοπίζεται στο χωρίο «Είναι ...συναισθημάτων», όπου τονίζεται πως μέσω της γλώσσας μπορούν να επικοινωνούν οι άνθρωποι, όταν η κανονική γλώσσα δεν επαρκεί.

β)

Επίκληση στη λογική:

- στην τελευταία παράγραφο στο χωρίο «Η μουσική...γιατί η μουσική δημιουργείται από τον άνθρωπο για τον άνθρωπο...» εντοπίζουμε ένα επιχείρημα όπου δηλώνεται ότι η μουσική παράγεται από τον άνθρωπο και απευθύνεται σε αυτόν

-στην τρίτη παράγραφο στο χωρίο «Μουσικά όργανα...ποτέ.» χρησιμοποιείται ένα τεκμήριο, προερχόμενο από την αρχαιολογία, σχετικά με τα μουσικά όργανα που έχουν ανακαλυφθεί σε αρχαιολογικές ανασκαφές.

-Επίκληση στο συναίσθημα:

- οι δύο ρητορικές ερωτήσεις που καλύπτουν όλη την πρώτη παράγραφο εκφράζουν με συγκινησιακό τρόπο την αναγκαιότητα της μουσικής κάθε μέρα της ζωής του ανθρώπου, και στις σχέσεις του, ως μέσου έκφρασης συναισθημάτων.

2^η δραστηριότητα

α) Υπάρχει ζωή χωρίς μουσική;

Μουσική: τροφή του ανθρώπου!

β) Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου εντοπίζουμε αιτιολόγηση στο χωρίο «γιατί...χαρακτηρίζουν» όπου ο συγγραφέας εξηγεί την σπουδαιότητα της μουσικής με βάση το ότι παράγεται από τον άνθρωπο και απευθύνεται στον άνθρωπο και ότι μπορεί να εκφράσει πολύπλευρα τον εσωτερικό κόσμο του ανθρώπου και τις καταστάσεις που αυτός βιώνει. Στο χωρίο «Είναι...συρτάκι...» χρησιμοποιούνται παραδείγματα ειδών μουσικής που δηλώνουν όλο τον πλούτο της.

3^η δραστηριότητα

A3.

Κειμενικό είδος: άρθρο

Τίτλος: Μουσική: ένας διαχρονικός σύντροφος!

Πρόλογος: Η μουσική αποτελεί μια μόνιμη παρέα για τους ανθρώπους σε όλες τις περιόδους και τις ποικίλες περιστάσεις της ζωής τους. Είναι τόσο ουσιαστική και πολύπλευρη η συνεισφορά της, που ομολογουμένως θα μπορούσαμε να την χαρακτηρίσουμε ως μια παγκόσμια γλώσσα επικοινωνίας.

A' ερώτημα

-η μουσική είναι ένα μέσο εξωτερίκευσης σκέψεων και προβληματισμών για θέματα που αφορούν το άτομο και το κοινωνικό σύνολο

-αποτελεί μέσο έκφρασης βαθύτερων συναισθημάτων

- λειτουργεί ως μέσο έκφρασης βιωμάτων
- καλλιεργεί τον εγκέφαλο του ανθρώπου, όπως τη μνήμη
- αναπτύσσει τον συναισθηματικό κόσμο του ανθρώπου
- αποτελεί μέσο αυτογνωσίας
- είναι ένα είδος συντροφιάς για τον άνθρωπο
- συνδέει ανθρώπους με κοινά μουσικά ενδιαφέροντα και προτιμήσεις

Β' ερώτημα: η μουσική αποτελεί μια παγκόσμια γλώσσα επικοινωνίας, γιατί:

- μπορούν να επικοινωνήσουν οι άνθρωποι, ακόμη κι όταν η κανονική γλώσσα δεν τους εξυπηρετεί, στην περίπτωση που δεν μπορούν να βρουν τις κατάλληλες λέξεις
- άνθρωποι που μιλούν διαφορετικές γλώσσες, με διαφορετική εθνική καταγωγή συνδέονται και μοιράζονται κοινές σκέψεις και συναισθήματα.

Δραστηριότητες για το λογοτεχνικό κείμενο

1η δραστηριότητα

B1.

Ο χώρος του ποιήματος είναι εξωτερικός σε έναν κήπο, στον οποίο υπάρχει μια σκάλα όπου κρύβονταν τα παιδιά στα παιδικά τους χρόνια. Τα πρόσωπα που εμφανίζονται είναι το ποιητικό υποκείμενο, ένας διαβάτης που τραγουδάει αλλά και πρόσωπα οικεία του ποιητικού υποκειμένου. Ο χρόνος του ποιήματος είναι παρελθοντικός, αφού το ποιητικό υποκείμενο εξιστορεί μια ανάμνησή τους παλαιότερων ετών και ιδιαίτερα σχολιάζονται οι βραδινές ώρες «καθώς βραδιάζει». Όμως στο δεύτερο μέρος του ποιήματος ο χρόνος είναι παροντικός, καθώς το ποιητικό υποκείμενο ακούει έναν διαβάτη να τραγουδάει.

Το κεντρικό θέμα είναι η δύναμη της μουσικής κι η επίδραση που έχει στο ποιητικό υποκείμενο, το οποίο το καθορίζει. Το τραγούδι κι η μελωδία από το περιστατικό με τον διαβάτη «Ωσπου μια νύχτα ένας διαβάτης περνάει στο δρόμο τραγουδώντας» του επαναφέρει στη μνήμη του τα νεανικά χρόνια, τα όνειρα και τη βαθιά νοσταλγία του για αυτά. Η ιστορία ολοκληρώνεται, όταν επικρατήσει στη συνέχεια απόλυτη ησυχία και το τραγούδι σταματήσει. Τότε, δημιουργείται το υπαρξιακό ερώτημα «Και τώρα τι θα κάνεις;» και δηλώνεται η αγωνία για το μέλλον της ζωής του ποιητικού υποκειμένου, χωρίς την αναζωογονητική παρουσία της μουσικής.

2η δραστηριότητα

B2.

α) Στο ποίημα χρησιμοποιείται εναλλαγή ρηματικών προσώπων, συγκεκριμένα εντοπίζεται η χρήση του α' πληθυντικού, του α' ενικού και του β' ενικού προσώπου. Ένα χωρίο που επιβεβαιώνει το α' πληθυντικό είναι «διηγηθήκαμε», ένα για α' ενικό «υπήρξα» κι ένα για β' ενικό «ονειρεύτηκες». Το α' πληθυντικό πρόσωπο προσφέρει αμεσότητα και ζωντάνια στον λόγο. Χρησιμοποιείται για να δημιουργήσει γέφυρες επικοινωνίας με τον αναγνώστη, καθώς το ποιητικό υποκείμενο κι ο αναγνώστης παρουσιάζεται να έχουν νοσταλγήσει την αθωότητα των παιδικών τους χρόνων. Το α' ενικό πρόσωπο προσδίδει εξομολογητική διάθεση και βιωματικό τόνο. Τα λόγια του ποιητικού υποκειμένου είναι προσωπικές του εμπειρίες, οι οποίες εκφράζονται ως μια ανάμνησή του από την περίοδο της παιδικής του ηλικίας, τότε που αντίκρυζε με αισιοδοξία το μέλλον. Με το β' ενικό πρόσωπο το ποιητικό υποκείμενο απευθύνεται στον δέκτη του αλλά και στους αναγνώστες, καθώς μοιράζεται μαζί τους την νοσταλγική διάθεση που του δημιούργησε η μουσική για τα παιδικά αθώα του χρόνια.

β) Στο ποίημα εντοπίζονται σχήματα λόγου κι εκφραστικά μέσα. Συγκεκριμένα, μια εικόνα που προσδίδει ζωντάνια, αμεσότητα και παραστατικότητα είναι «Ωσπου μια νύχτα ένας διαβάτης περνάει στο δρόμο τραγουδώντας», μια μεταφορά είναι «άχαρες μέρες» και μια παρομοίωση που παρατηρείται είναι στο χωρίο «Τα κάγκελα του κήπου υγρά απ' τη βροχή σαν τους φτωχούς».

3η δραστηριότητα

B.3

Το ποίημα μου προκαλεί έντονη συγκίνηση και βαθιά συναισθήματα νοσταλγίας. Η εικόνα του διαβάτη που τραγουδά με συνεπαίρνει, καθώς αντιλαμβάνομαι τη δύναμη που έχει η τέχνη και η μουσική στην ψυχή του ανθρώπου. Η μεταφορά «η σιωπή κάνει τον κόσμο πιο μεγάλο», μου δημιουργεί έντονες σκέψεις για την εσωτερική περισυλλογή και στοχασμό του ανθρώπου. Η νοσταλγία των νεανικών χρόνων που είναι όμορφα, ξέγνοιαστα, απλοϊκά με ευαισθητοποιούν αλλά ταυτοχρόνως με κάνουν να αισθάνομαι αισιοδοξία για το μέλλον και να συνειδητοποιώ ότι βρίσκομαι στα καλύτερα χρόνια της ζωής μου. Παρότι παρατηρείται μια μελαγχολική διάθεση του ποιητικού υποκειμένου θεωρώ ότι το ποίημα προβάλλει την ελπίδα για το μέλλον, την εσωτερική πάλη ανάμεσα στη νεότητα και στην ενηλικίωση. Κοινό στοιχείων των δύο εποχών είναι η μουσική και η τέχνη, οι οποίες ασκούν καταλυτική επίδραση στη διαμόρφωσή μας.